

Svenska Brukshundklubben

Förslag till revidering av MT

2017-2021

Förord

SKK har som regel att låsa regelverk i 5-årsperioder och nästa period gäller 2017-2021.

SBK har erhållit en dispens från SKK gällande tid för inkommande av ett reviderat MT till SKK. Följande tider gäller för inlämning till SKK:

- 1) SBK skall ha ett utkast till ett reviderat MT klart 2015-12-31*
- 2) SBK skall ha ett fastställt MT klart 2016-05-31*

Denna skrift gäller punkt 2) och är alltså ett förslag till revidering av MT. De handlingar som ingår i kongresshandlingarna är följande:

- Denna skrivelse*
- Förslag anvisningar MT 2016-02-19*
- Förslag regler MT 2016-02-19*
- Förslag protokoll MT 2016-02-19*
- Filmer för moment 2, 3, 4 och 5*

*Kirsten Wretstrand, Owe Andersson, Meta Carlsson och Jan Gyllensten
Projektgruppen MT-utvärdering
Utskottet för avel och hälsa*

Förord	1
Förslag till revidering av MT 2017-2021	3
1. Utvärdering och förutsättningar inför revideringen	3
<i>Slutsatser utvärdering.....</i>	<i>3</i>
2. Varför har vi ett MT?	4
3. Förslag till protokoll	5
<i>Genomgång av varje egenskap</i>	<i>6</i>
<i>Återkoppling mot ”uppdraget” gällande protokollet</i>	<i>7</i>
4. Förslag till moment	8
<i>Återkoppling mot ”uppdraget” gällande protokollet</i>	<i>11</i>

UTSKOTTET AVEL OCH HÄLSA
Projektgruppen MT-utvärdering
Kirsten Wretstrand
Owe Andersson
Meta Carlsson
Jan Gyllensten
Version daterad 2016-02-19

Förslag till revidering av MT 2017-2021

1. Utvärdering och förutsättning inför revideringen

I arbetet med att utvärdera MT har både kvantitativa och kvalitativa metoder använts. Per Arvelius har genomfört en kvantitativ utvärdering med analyser av arvbarheter för både nuvarande och gamla MT samt att han även skattat genetiska korrelationer mellan både MH, gamla MT och nuvarande MT. Projektgruppen har också genomfört en kvantitativ utvärdering genom att redovisa utfallet av MT-data. Som ett viktigt komplement till alla siffror har projektgruppen tillsammans med rasklubbar, distrikt och MT-domare genomfört den kvalitativa utvärderingen där erfarenheter och synpunkter från vårt nuvarande test samlats in.

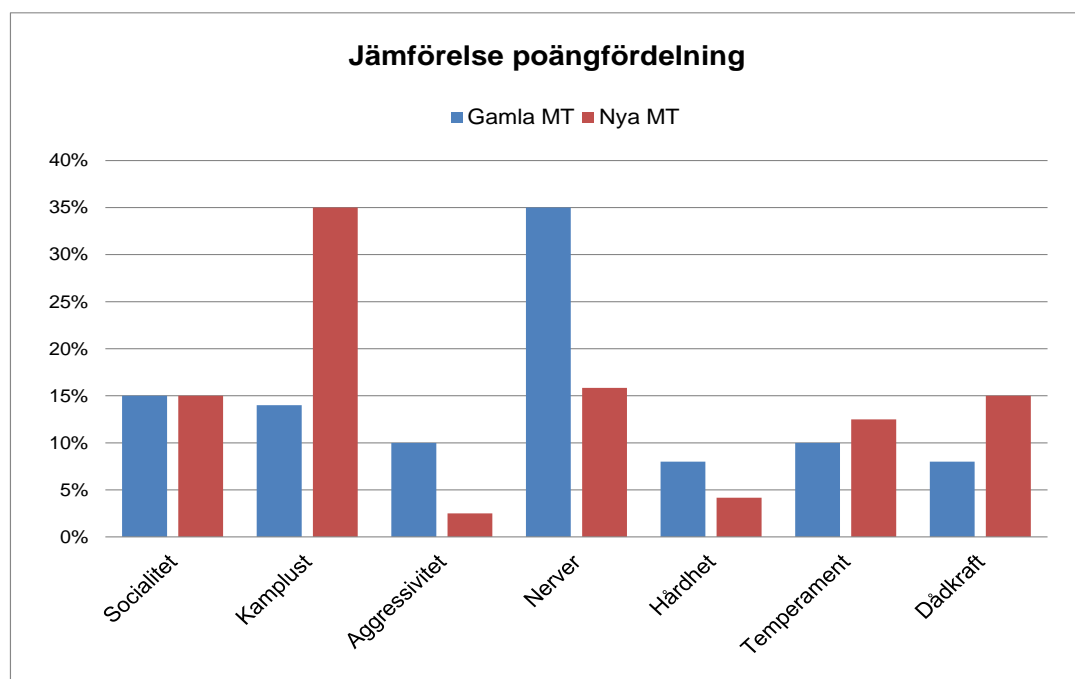
Projektgruppens arbete har därmed fokuserat på att utifrån genomförda utvärderingar väga ihop dessa enheter till en helhet som har utmynnat i ett förslag till revidering av MT.

För att kunna värdera analyserna som Per Arvelius har genomfört behöver man ha god och detaljerad kunskap om både moment- och bedömningsanvisningar från både gamla och nuvarande MT, vilket projektgruppen har. Med den kunskapen kan man använda resultatet av analyserna på ett konstruktivt sätt. Det finns nämligen brister i anvisningarna både för gamla och nuvarande MT som påverkar de eventuella slutsatser som man kan dra.

Förutsättningarna för utformningen av MT är enligt rasklubbarnas önskemål att testet skall fortsatt innehålla en titel (KORAD) och därmed behöver man utse godkända respektive ej godkända hundar och detta skall ske med hjälp av poäng. Denna förutsättning sätter protokollets utformning och hur koefficienter och betyg samspelar i en mycket central roll.

Slutsatser utvärdering

Andelen som blir godkänd behöver ses över. För närvarande godkänns 90 % av schäfrarna. Koefficienterna behöver justeras med betydligt större fokus på nerverna och betydligt mindre på kamp/lekusten. Analysen av arvbarheterna ger stöd för vilka delar av nuvarande MT som är riktigt bra och som skall bestå; socialiteten och skottprovet samt att gripmomenten har väldigt höga arvbarheter. Just gripmomenten är dock de delar av testet som de flesta anser har fått för stor tyngd.

Det som syns i diagrammet ovan är det som även rasklubbar, MT-domare och uppfödare har sagt ett bra tag – vårt MT behöver revideras.

Sammanfattningsvis är det följande delar som ingår i revideringen av MT:

- Det godkänns hundar med fel balans mellan egenskaperna
- Nerverna behöver få en större vikt
- Kamplusten behöver tonas ner
- Försvarslusten saknas
- Uthålligheten, ljudkänslighet och social kamplust ses över (sker via 3 arbetsgrupper)
- Protokollet behöver ses över och koefficienterna justeras
- Anvisningarna behöver förbättras
- Utbildningen behöver bli bättre och även rasklubbarna behöver inkluderas

2. Varför har vi ett MT?

MT är i huvudsak ett avelsverktyg men detta avelsverktyg har dock två syften:

1. Identifiera hundar som har för sina ägare och för bruksarbete bra mentala egenskaper.
2. Identifiera egenskaper som kan följas upp arvbarhetsmässigt på olika sätt och som uppfyller önskemålet enligt punkt 1.

Att enbart se MT som ett rent verktyg för utvärdering är inte att se MT:s hela syfte. Vi har en attraktiv titel som hägrar – KORAD – som betyder utvald. För många uppfödare och andra är en hund som är KORAD liktydigt med att det är en bra hund, som därmed också är lämplig för avel.

Så länge som vi har titeln KORAD så är det oerhört viktigt och centralt att de hundar som lyckas erövra denna titel också har vissa grundkvaliteter. De brister som vi via utvärderingarna kan se, talar om för oss att det idag koras hundar som uppenbart saknar någon eller några av dessa grundkvaliteter. Det kan förvisso fortfarande med rätt förare vara bra hundar, men de bör inte gå i avel och därför bör det heller inte kunna bli korade.

Att dra slutsatser om ett MT behöver/bör förändras eller ej, enbart på arvbarhetsmässiga grunder är att inte beakta alla de delar som avgör om ett MT är ett bra avelsverktyg eller ej.

3. Förslag till protokoll

Förslaget protokoll bygger på ett system där man dels bedömer olika delegenskaper som därmed görs om till ett betyg men också på att man inbördes viktat de olika delegenskaperna.

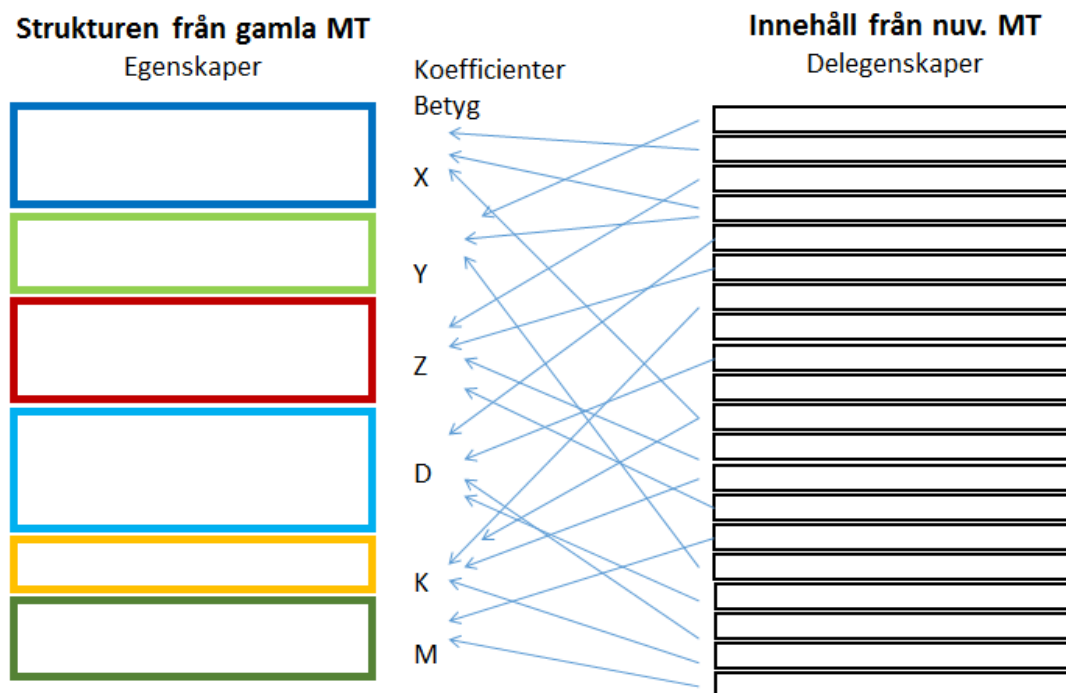
Förslaget bygger på att man tar strukturen från gamla MT, där egenskaperna blir den betygsgrundande nivån. Till det förs en mängd delegenskaper in, från nuvarande MT samt några helt nya (se figur nedan). I gamla MT fanns nämligen ingen sådan nivå, vilket var en av bristerna.

Skalan går från -3 till +3 och det finns totalt 100 koefficienter som tillsammans ger en maxpoäng på 300 poäng. Nivån för godkänt är 100 poäng, precis som för gamla MT. Precis som idag krävs även godkänt skottprov; kryss i ruta 3-5 samt ej kursiva rutor för Imponer- och hotbeteende.

Fördelarna med detta är:

1. Domarna får ett bättre underlag för betygssättning
2. Hundägarna, uppfödarna samt rasklubbar får ett tydligt underlag som förklarar satta betyg
3. Det går att fortsatt följa upp de delegenskaper som härstammar från nuvarande MT samt även egenskaper från gamla MT (med några års uppehåll)

För mer detaljer se *Förslag till protokoll*.

Genomgång av varje egenskap

För ytterligare detaljer se *bilaga 2: Förslag till protokoll.*

SOCIALTET – koefficient 15

2 delegenskaper som kommer från nuvarande protokoll.

1. Social självsäkerhet
2. Social nyfikenhet

Diskvalificerande rutor:

Betygsnivå -3 (Social rädsla med aggression) och -2 (Stor social rädsla utan aggression)

SOCIAL KAMPLUST – koefficient 6

7 delegenskaper där 2-4 samt 6 och 7 kommer från nuvarande protokoll.

1. Gripande/konkurrens föremål
2. Gripa, ta tag
3. Gripa, håll i
4. Gripa, slita dra
5. Samarbete/uppmanande
6. Uthållighet
7. Social kamp/samspel

JAKTKAMPLUST – koefficient 8

2 delegenskaper som båda kommer från nuvarande protokoll.

1. Förföljande
2. Förföljande gripande

AGGRESSION - koefficient 3

Här finns ingen delenskap utan egenskapen bedöms direkt och är en anpassning av nuvarande protokoll.

Diskvalificerande rutor:

Betygsnivå -3 (Stor med kvarstående aggression) och -2 (Liten eller måttlig med kvarstående aggression)

FÖRSVARSLUST - koefficient 3

2 delegenskaper som båda är helt nya då denna egenskap inte bedöms i nuvarande MT/protokoll.

1. Avståndsökande beteenden
2. Grad av behärskning

TEMPERAMENT - koefficient 10

3 delegenskaper där 3) Anpassningsförmågan kommer från nuvarande protokoll.

1. Startsnabbhet
2. Störningskänslighet
3. Anpassningsförmåga

NERVER - koefficient 35

5 delegenskaper där 4) Avreaktion och 5) Rädsla kommer från nuvarande protokoll.

1. Koppla av i passivitet
2. Koncentration under press
3. Reaktion kontra retning
4. Avreaktion
5. Rädsla

Diskvalificerande rutor:

Betygsnivå -3 (Nervös) och -2 (Något nervös)

MINNESBILDER - koefficient 8

Här finns inga delgenskaper utan egenskapen bedöms direkt och är en anpassning av nuvarande protokoll.

DRIVKRAFT - koefficient 12

2 delegenskaper som båda kommer från nuvarande protokoll.

1. Handlingsförmåga
2. Nyfikenhet (övervinna rädsla)

SKOTTPROV - Krav kryss i ruta 3-5.

Här finns ingen delgenskap utan egenskapen bedöms direkt och är en anpassning av nuvarande protokoll.

Imponer-/hotbeteende - Krav kryss i ruta 3-5.

Här finns inga delgenskaper utan egenskapen bedöms likt dagens protokoll.

Återkoppling mot "uppdraget" gällande protokollet

Behov av åtgärder från utvärderingen:

Kommentarer:

För mycket på kampdelarna

Minskat ner vikten

För lite på nerverna

Lagt till fler delegenskaper och ökat på vikten

Hundens stress kan inte fångas i protokollet

Lagt till delegenskaper kopplat till nerverna

Försvarslusten saknas

Återinfört denna egenskap

Det godkänns hundar med ofördelaktig balans mellan egenskaperna

Återinfört beprövad skala som visat sig tillförlitlig under mer än 25 års testande

Justering av koefficienterna

Återinfört beprövad viktning av egenskaperna sinsemellan med hjälp av koefficienter

4. Förslag till moment

På Arlandakonferensen kunde projektgruppen tydligt se att den lista på justeringar i momenten som redan framkommit tidigare, fortfarande var aktuell och det fastslogs att ett antal moment behövde ses över. Tre arbetsgrupper startades upp och de fick våren och sommaren 2015 på sig att arbeta fram förslag. Arbetsgrupperna fokuserade på följande moment:

1. Uthålligheten
2. Social kamplust
3. Ljudkänsligheten

Gemensamma för alla grupperna är att de ska finna bästa metod för utformning av momentet för att uppfylla ovan men man skall även beakta följande kriterier:

- Skall vara praktiskt möjligt att genomföra
- Det skall vara enkelt att göra rätt
- Testet skall kunna genomföras enhetligt
- Det ska gå att göra en tydlig beskrivning av momentet och hur det är tänkt att fungera
- Det skall vara tillförlitligt, dvs. materialen skall alltid fungera
- Kostnaden för material i momentet skall vara rimlig för arrangören

Arbetsgrupperna har dokumenterat de försök, tester, olika varianter som de provat och undersökt, det finns ett antal filmer samt en beskrivning och en anvisning för hur själva momentet ska gå till.

Uthålligheten

Efter Arlandakonferensen kan fastslås att momentet ska ändras. Gruppen skall titta på varianter med lastpall, eventuell med plexiglas utifrån skaderisk.

Momentet uthållighet ska uppfylla följande:

- Testa hundens uthållighet mot retning
- Testa hunden vilja att komma åt ett föremål
- Testa olika föremål, alternativt eget föremål, ej näring
- ”Frågeställningen” till hunden skall vara tydlig
- Det skall vara så enkelt som möjligt att tolka hundens beteende

Social Kamplust

Efter Arlandakonferensen framkom många önskemål/synpunkter om att alla de moment som ”kamplusten” kopplar mot, behöver ses över.

Arbetet ska syfta mot:

- Att hitta sätt och moment för att kunna bedöma hundens ”kamplust/leklust”
- ”Frågeställningarna” till hunden skall vara tydliga
- Det skall vara så enkelt som möjligt att tolka hundens beteenden
- Beakta testledarens förutsättningar och roll vid genomförandet av momenten

Ljudkänsligheten

Efter Arlandakonferensen kan fastslås att momentet ska ändras. Konferensen gav i uppdrag att gruppen skall titta på ”spirorör” samt en variant på ett utökat MH-skrammel.

Momentet ljudkänslighet ska uppfylla följande:

- Testa hundens reaktioner/beteenden mot skramlande ljudretning
- ”Frågeställningen” till hunden skall vara tydlig
- Det skall vara så enkelt som möjligt att tolka hundens beteende

Helt nya moment

För att ännu tydligare kunna se och upptäcka stress hos hunden har ett moment från MH – Aktivitet – lånats in till MT. För att se om stressnivån förändras under testets gång föreslås att man kör momentet Aktivitet två gånger på följande ställen:

- Aktivitet 1 efter Figurskogen
- Aktivitet 2 allra sist efter skottprovet

Eftersom detta är ett moment som redan finns på MH behöver man inte författa nya anvisningar utan det är bara att ta MH Aktiviteten rätt av. Därmed är det också ett beprövat moment.

Princip vid justering av moment och framtagande av reviderat förslag till MT

Det bildades en referensgrupp som består av personer från arbetsgrupperna samt ytterligare några personer. Arbetet har fokuserats på att gå igenom arbetsgruppernas förslag och att sätta ihop alla momenten till en helhet – en hel bana. I detta arbete ingår även att använda det nya protokollet.

Grundsynen har hela tiden varit att:

1. Funktion och utfall skall vara väl beprövat
2. Hundarnas egenskaper skall fångas bättre än idag, såväl vad gäller moment som protokoll

Moment 1 Kontaktvillighet

Som idag. - (Nuv. moment 2 utgår). Inga förändringar föreslås utan den hantering som nu används har ett bra utfall och närmande av person 40 meter fungerar bra för att gallra ut hundar med stora sociala brister.

Moment 2 Gripande och konkurrens om föremål

Förändrat utförande samt införande av ett nytt lekföremål, ett skinn. Ny anvisning ska tas fram.

Fördelar med detta utförande jämfört med dagens moment Samarbeta, lek och konkurrens om föremål:

1. Tydligare retning för att väcka ett större intresse, och därmed säkerställa att så många hundar som möjligt svarar och förstår retningen.
2. Hunden "bjuds in" till kamp på ett enkelt och tydligt sätt.
3. Detta sker genom att man triggat hunden, leker med kampskinnet och rör sig i sidled, vilket ger mera rörelse där hunden får ta tag i kampskinnet och vinner detta.
4. Första delen av momentet utförs två gånger för att optimera hundens möjligheter.
5. I del 2 av momentet rör sig TL ifrån hunden och ger en tydlig retning (jaga, gripa, konkurrera). Denna del avslutas med att hunden vinner bytet varvid TL och förare förblir passiva, något som ger hunden möjlighet att uppmana TL till fortsatt kamp om den har sådan nivå på sin kamplust.
6. Sammantaget gör detta utförande det lättare för hundarna ta egna initiativ och komma in i ett kampbeteende...

Moment 3 Förföljande

Justerat utförande till en rak jakt utan trissor/hjul. Utförs två gånger.

Fördelar med detta utförande jämfört med dagens moment där trissorna upplevs som källa till två saker:

1. Inga trissor som trasan kan fastna i
2. Inga ljud från snurrande trissor som distraherar eller skrämmer hund som jagar bytet
3. En mer renodlad egenskap.

Moment 4 Uthållighet

Reviderat moment med ombyggd lastpall tillsammans med boll på snöre.

Fördelar med detta utförande jämfört med dagens moment:

1. Hundarna har möjlighet att på flera olika sätt identifiera att bollen finns under pallen för optimerad frågeställning
2. En långsammare retning än idag som är lättare och tydligare för hundarna.
3. Enkelt utförande med billigt material.

Moment 5 Socialt samspel

Förändrat utförande. Flyttat till före Flockkänslan så att man kör alla de sociala momenten samlat.

Momentet är reviderat så att det innehåller lite mer allvar än idag. Fortfarande är figurantens spel mot hunden centralt. Figurantens spel inleds och avslutas med dominans. Anvisningar ska skrivas.

Fördelar med detta utförande jämfört med dagens moment:

1. Ingen mystik i startfasen som kan sätta vissa hundar i osäkerhet innebär en mer renodlad frågeställning till hunden
2. Inledande dominant kroppshållning hos figuranten med efterföljande tydliga lekinvit ger optimerad frågeställning mot hunden "Vill du leka/kampa med mig?"
3. Växlingarna till återkommande dominant kroppshållning ger möjlighet för hundar med högre nivåer på sin sociala kamp att uppmana passiv/dominant figurant till fortsatt lek/kamp.
4. Figurantens huvtröja ger tydligare avslut utan liggande klädhög som kan störa hundens arbete med att ta kontakt med figuranten.

Moment 6 Flockkänsla

Som idag men en justering avseende avreaktionen. Figur läggs inte ner. Anvisningen ska justeras.

Moment 7 Aktivitet 1

NYTT moment som plockats in för identifiering av oro och stress i passivitet. Samma moment som i MH vars anvisningar vi återanvänder.

Moment 8 Övriga

Som idag. Inga förändringar.

Moment 9 Ljudkänslighet

Nytt "ljud" i övrigt som idag, dvs. nytt material utan förändring av momentet i övrigt. Komplettering med beskrivning av material för anvisningarna.

Moment 10 Släden

Som idag. Inga förändringar.

Moment 11 Skottprov

Som idag. Inga förändringar.

Moment 12 Aktivitet 2

NYTT moment (samma som aktivitet 1) som plockats in för åter identifiering av oro och stress i passivitet efter att genomgått hela testet. Samma moment som i MH vars anvisningar vi återanvänder.

Återkoppling mot "uppdraget" gällande protokollet

Behov av åtgärder från utvärderingen:

Kommentarer:

För mycket på kampdelarna

Minskat ner vikten

För lite på nerverna

Lagt till fler delegenskaper och ökat på vikten

Hundens stress kan inte fångas i protokollet

Lagt till delegenskaper kopplat till nerverna

Försvarslusten saknas

Återinfört denna egenskap

Det godkänns hundar med ofördelaktig balans mellan egenskaperna

Återinfört beprövad skala som visat sig tillförlitlig under mer än 25 års testande

Justering av koefficienterna

Återinfört beprövad viktning av egenskaperna sinsemellan med hjälp av koefficienter